

Szkárosi Endre

GOOD GUMI

Keszthelyi Rezsőnek

good gumi vese nuku
anya csavar bele tabu
hihet étlen buta tahó
bele butik tuti kamu
cudar anyu tapi nyista
elég pikáns honi baba
srég a rendszer de jó a bugi
csupa ruszki hol a karod
mi a manó vágod ésszel
most az egyszer mi a menő
hol a zse
merre de merre de merre
ki a macska ha ott a karod
izom a gyú bukva totál
hát és – kotorj bele
good bugyi kamu nuku
alles anyád topis alak
lóg az öcskös baró suli
ki a tököm ez a pali
hozz lét – nincsen balhé
good gumi puszi ciki
cumi nyista
bele mered a homályba
mégsem eredsz a nyomába

mások és a viszonzások főnevesednek, a kapcsolatok dolgokká válnak, a dolgok kapcsolatokká. Gondolat és cselekvés között nincs különbség. A világból az marad meg, ami teljesen tiszta, és szükséges: a kövek, a víz, a fák, a leanderek, a nyugalomhoz képest a rebbenések, tiszta koordináták között a gondolatcselekvés. A beszéd origója: a római nulla.

Ha szabad ezzel büszkélkednem, van némi szerepe a prózasovinizmusomnak abban, hogy a húsz évvel ezelőtti állapothoz képest Keszthelyi Rezső már nemcsak abszolút költő, hanem abszolút prózaíró is. Elég sokat győzködtem, hogy forduljon a „magasabb rendű műfajok” felé (dupla önirónia). És így

ír sorozatban remekműveket az időről, a múlásról és visszatérésről az időből kivont, zenei prózanyelven, két századfordulót és legalább három kultúrát – a magyart, a hajdani osztrákot és a franciát – egyesítő stílusban, megint csak a tökélyig nem nyugodva.

Magyarországon rettentően nehéz elismert irodalmi személyiséggé válni úgy, hogy valaki a műveiben egyáltalán nem politizál; hiszen az a hitványság tudomásul vételét jelentené.

Rettentően nehéz elismert irodalmi személyiséggé válni úgy, hogy valaki nem tartozik nemzedékhez, iskolához, csapathoz, baráti társasághoz, brancshoz. Kétségtelen előny, hogy az embert támogatják, emlegetik, *együtt* emlegetik; hátránya, hogy az ember kénytelen olyanokkal is közösséget vállalni, akikben kényes műszereivel észleli a hitványságot.

Rettentően nehéz úgy közismertté, sokat emlegetett névvé válni, hogy valaki, legalábbis a célokban, nem adja a tökélynél alább, és nem törődik azzal, hogy kedves vagy ismerős legyen.

Rettentően nehéz kibírni, hogy valaki ne tegye meg mindezeket az engedményeket, legyőzze a közvetlen, azonnali jutalom iránti vágyát. Hogy ne akarjon elismerést azoktól, akiket nem ismer el, hogy adjon, egyoldalúan, és ne akarjon semmit cserébe, ne tegyen a művén kívül vagy belül semmit csak azért, hogy válasz érkezzék.

Mondom, mindez Magyarországon van így. Nem ismerek minden irodalmi életet, de ahol nagyobb a közösség, ott mások a művön kívüli-belüli rásegítés módjai; nagyobb nyelvek irodalmában talán könnyebben érvényesül a tökély az önmenedzselés egyéb technikái nélkül; magányos alkotók könnyebben válnak híressé.

Keszthelyi Rezsőt hihetetlen mértékben kerülték a formális elismerések, és hihetetlen állóképességgel kerülte a formális elismerést. Esélyes volt a *legjobbságra*, de „titkos favorit” – ahogyan egy kiadója mondta. Kultusza volt a legjobb és a gyarlóbbak között is. Győzött – mondhatnánk, amennyiben a győzelem az önmagához és a talentumához való hűséget jelenti, s azt, hogy vannak értők, és *tudják* mindezt.